

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ФИЛОЗОФИЈА

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

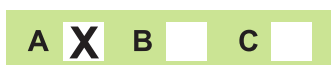
Испитна књижица 1

FIL.49.SR.R.K1.12

52345

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑
Преписан тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

UK

↑
Прецртан погрешан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кесици.

Испит траје **150** минута без паузе.

Задаци се налазе у две испитне књижице. Редослед решавања бирајте сами.

Добро распоредите време како бисте могли решити све задатке.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин исправљања грешака.

Приликом исправљања погрешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 12 страница, од тога 1 празну.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора је само **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Који је филозофски проблем у средишту интереса филозофа милетске школе?

- A. морал
- B. човек
- C. политика
- D. космос

(1 бод)

2. Како се назива онтолошко стајалиште супротно материјализму?

- A. идеализам
- B. пантеизам
- C. волунтаризам
- D. детерминизам

(1 бод)

3. Како се назива теорија истине коју је заступао Аристотел?

- A. теорија одраза
- B. теорија адекватације
- C. теорија кохеренције
- D. прагматичка теорија

(1 бод)

4. Шта је према Дејвиду Хјуму темељ свих људских закључивања о чињеницама?

- A. искуство
- B. интуиција
- C. осећај
- D. воља

(1 бод)

5. Који филозоф је захтевао одбацивање традиционалног морала и превредновање свих вредности с оне стране добра и зла?

- A. Фридрих Ниче
- B. Имануел Кант
- C. Џон Стјуарт Мил
- D. Сократ

(1 бод)

6. Који филозоф је заступао тезу према којој онај ко зна шта је добро, тај и чини добро те како је зло могуће само из незнања?

- A. Демокрит
- B. Хераклит
- C. Сенека
- D. Сократ

(1 бод)

7. Како гласи Кантов категорички императив?

- A. Ради тако да максима твоје воље увећава твоју уgodу.
- B. Ради само према оној максими која је у складу са законским прописима.
- C. Ради само према оној максими која не штети другом и која увећава твоју корист.
- D. Ради само према оној максими за коју уједно можеш хтети да твојом вољом постане општи закон.

(1 бод)

8. Који од наведених филозофа је сматрао да би укидање приватног власништва омогућило разотуђење човека?

- A. Артур Шопенхауер
- B. Фридрих Ниче
- C. Џереми Бентам
- D. Карл Маркс

(1 бод)

Филозофија

9. Који је филозоф, утемељитељ либералног политичког учења, заговарао тезу да држава треба да штити право појединца на живот, слободу и власништво?

- A. Џон Лок
- B. Џон Роулс
- C. Карл Маркс
- D. Николо Макијавели

(1 бод)

10. Којим појмом је Хана Арент назвала темељне људске делатности: рад, произвођење и деловање?

- A. *vita activa*
- B. *homo faber*
- C. *homo ludens*
- D. *vita contemplativa*

(1 бод)

II Задаци повезивања

У следећим задацима **сваки** садржај означен бројем повежите **само с једним** одговарајућим садржајем који је означен словом.

Два садржаја означена словом не могу се повезати.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

Сваки тачан одговор доноси један бод.

11. Сваког наведеног филозофа повежите с одговарајућом онтолошком концепцијом.

1. Аристотел
 2. Артур Шопенхауер
 3. Георг В. Ф. Хегел
 4. Руђер Ј. Бошковић
-
- A. волунтаризам
 - B. дијалектика
 - C. динамистички атомизам
 - D. релативизам
 - E. субјективни идеализам
 - F. телеологија

(1 бод)

12. Сваки наведени појам повежите с његовим значењем.

1. иманентно
 2. а постериори
 3. а приори
 4. трансцендентно
-
- A. оно што надилази искуство
 - B. спознато независно од искуства
 - C. својствено бићу
 - D. интерсубјективно својство
 - E. спознато на темељу искуства
 - F. спознато на темељу интуиције

(1 бод)

III Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици. Сваки тачан одговор доноси један бод.

13. Које две супстанце разликује Рене Декарт у својој дуалистичкој метафизици?

(1 бод)

14. Пажљиво прочитајте исказ.

Оно што противречи срцу не улази у главу.

Како се према Артуру Шопенхауеру назива примарна онтолошка и спознајна моћ садржана у наведеном исказу?

(1 бод)

15. Који је нововековни епистемолошки правац системски развио Џон Лок својом критиком урођених идеја?

(1 бод)

16. Како се назива метода у филозофији Георга В. Ф. Хегела којом је он објаснио законитост свега што јесте и јединство у противречјима?

(1 бод)

17. Шта се према Имануелу Канту једино може сматрати добрим по себи без икаквих ограничења?

(1 бод)

18. Шта је према Ж. Ж. Русоу темељни извор моралних и политичких неједнакости међу људима?

(1 бод)

IV Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак.

Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици.

Тачан одговор доноси један, два или три бода.

- 19.** Укратко објасните на који начин се просуђује исправност моралног деловања према етици врлина, деонтолошкој етици и консеквенционалистичкој етици.

1. етика врлина: _____

(1 бод)

2. деонтолошка етика: _____

(1 бод)

3. консеквенционалистичка етика: _____

(1 бод)

20. Укратко објасните улогу и врлине три сталежа у Платоновој идеалној држави.

1. први сталеж: _____

(1 бод)

2. други сталеж: _____

(1 бод)

3. трећи сталеж: _____

(1 бод)

Празна страница